

Orkonyi Ede a fiatalok szegedi hatóságának gyermekvédelmi programjáról.

(Saját tudósítónktól.) Szegeden, mint megirtuk, széleskörű gyermekvédelmi akció indult meg. A mozgalmat tudvalevőleg a fiatalok felügyelő hatósága, továbbá két társadalmi szervezet, a Gyermektanulmányi Társaság szegedi fiókköre és az iskolaigazgatókból alakult ellenőrző-bizottság kezdeményezte és irányítja. A szegedi fiókkör gyermekvédelmi programját és az ellenőrző-bizottság tevékenységét legutóbb ismertettük. A fiatalok szegedi hatósága, élén dr. Orkonyi Ede kuriai bíróval, minden erejével támogatja a társadalmi szervezetek működését, egyúttal pedig saját hatáskörében állandóan nagy segítségére van a gyermekvédelem ügyének. A fiatalok szegedi hatóságának ez irányú tevékenysége a háborús viszonyok miatt, amelyek a gyermekvédelmet a legelső társadalmi problémák sorába emelték, nagyot nőtt jelentőségében és méreteiben. Dr. Orkonyi Ede a súlyosabbá vált helyzethez szabja a fiatalok szegedi hatóságának működését, és — mint legutóbb jelentettük — nagyobb-szabású gyermekvédelmi programot dolgozott ki, amelynek alapvető gondolata az, hogy a fiatalok bűnözésének egyik legfőbb oka a felügyelet hiánya, tehát a védelem leghatásosabb módjával kínálkozik a gyermekek állandó foglalkoztatása.

Munkatársunk fölkereste dr. Orkonyi Edét, a fiatalok szegedi hatóságának elnökét, hogy gyermekvédelmi programját, amelyről a Gyermektanulmányi Társaság szegedi fiókkörének választmányi ülésén csupán főbb vonásokban tett közléseket, részletesen kifejtse. Dr. Orkonyi terveiről és eddigi intézkedéseiről a következőket volt szíves mondani:

— Őszintén szólva, nem vagyok barátja a programközléseknek, mert azt tartom, hogy a programokról csak akkor érdemes beszélni, ha már a gyakorlati alkalmazásban beváltak. Természetes, hogy vannak terveim a gyermekvédelemre — hiszen hivatásom körébe vág, — de ezekről inkább akkor szeretnék nyilatkozni, ha már az eredményekről is beszámolhatnék. Most még ezek a tervek, mint a gyermekvédelmi mozgalmak megnyilvánulásai általában, csupán kísérletezések, amelyeknek értékét egyelőre nem lehet megállapítani.

— Egyébként szerintem a gyermekvédelmi akció akkor jár a helyes úton, ha minél szűkebb térre szorítja a bűnös alkalmakat. Éppen ezért módot kell találni arra, hogy a gyermekeket állandó felügyelet alá helyezzük és őket szabad idejükben hasznosan foglalkoztassuk. Nekem tehát az a tervem, hogy a gyermekeket, akik szülői felügyeletben nem részesülhetnek, foglalkoztatással a csavargástól visszatartsam. E tekintetben már érintkezésbe is léptem a szegedi iskolák igazgatóival, akiket fölhittem, írják össze a felügyelet nélkül lévő gyermekeket, hogy elhelyezésükről és foglalkoztatásukról gondoskodjam.

— A hozzám utalt gyermekeknek száma eddig jelentéktelen, azokat egyelőre a fiatalok foglalkoztató műhelyében helyeztettem el. Ha a jelentkezések gyarapodnak, városrészenként föl kell állítani gyermekfoglalkoztatókat, ahol a gyermekek szakszerű tanítás és felügyelet mellett dolgoznának és a foglalkoztatókban előállított készítményeknek jövedelméből részesednének. Minden gyermek kapna egy takarékpénztári könyvecskét, amelyben

keresményét megtakarítaná. A foglalkoztatók felállításához és fentartásához azonban bizonyos tőke szükséges. Igen hálás lennék, ha a *Délmagyarország*, amely eddig is oly szeretettel karolt fel minden közhasznú ügyet, legközelebbi jótékonycélu hangverseny jövedelmének egy részét erre a célra engedné át. Hiszem, hogy ily módon rövidesen minden városban megkezdhetnék működésüket a gyermekfoglalkoztatók, amelyekben hasznot hajtó munkára szoktatsák a most csavargó és tétlenségükben csintalankodó, sokszor bűnöző gyermekeket.

— Másrészt, azt gondolom, időszerű lenne, ha a pénzügyminisztériumban megismételnék azt a régebbi kérelmünket, hogy a 16 éven aluliaknak tiltsák el a dohány kiszolgáltatását. Ezt a kérelmet a pénzügyminiszter annak idején, mint meg nem valósíthatót, elutasította. Talán most teljesítené, hiszen a felnőttek számára sincsen elegendő dohány. Helyes volna az is, ha ezzel kapcsolatban életbeléptetnék a dohány jegyrendszert. A megóvó eljárás lenne itt is a legegyszerűbb, mert enélkül eredményt várni és a fiatalok dohányzását meggátolni nem lehet.

— A gyermekek kocsmezésével szemben is az a legeredményesebb mód, ha az iszákos fiatalokat és a kocsmezést a hatóságnak föl-jelentjük, mert hiába vannak törvényes intézkedések, ha nem tudunk azoknak érvényt szerezni. Hogy ez az eljárás eredménnyel jár és az illetékes hatóságok szigorúan kezelik az ügyet, hivatkozom arra, hogy éppen a napokban vonták meg egyik felsővárosi kocsmezéstől az ítmérési jogot, mert a kocsmában fiataloknak adtak italt.

— Kísérletezem azzal is, hogy magukat a gyermekeket is bevonjam az ellenőrzési tevékenységbe. Evégből megszerveztem a „Gyermekek Őrszemét“, a gyösz-csapatot, amelynek ez idő szerint a fiatalok foglalkoztató műhelyének gondnoka áll az élén. A csapat még kicsiny, de remélem, hogy rövidesen a gyösz-csapatból hatalmas gyösz-sereg lesz.

— Várakozással tekintek az említett társadalmi szervezetek működése elé is, amelyek már eddig is számos módját állapították meg a gyermekvédelemnek.

d. d.

Válság az olasz kabinetben.

Zürich, január 23. Milanói jelentés szerint a Bosseli-kabinetben válság támadt. A katolikus sajtó cikkei elárulják, hogy Olaszország belefáradt a háborúba.

Német repülőök bombázzák Galacot

Amsterdam, január 23. Galac felett naponta német repülőök jelennek meg, amelyek óriási pusztítást okoznak a városban. Az elhárító ágyúk tüzelése eddig egyetlen repülőgépet sem birt leszállásra kényszeríteni.

Bruszilov döntő vereséget jósol.

Hága, január 23. A Times közli, hogy Bruszilov tábornok beszédet intézett törzstisztjeihez. Kifejtette azt a meggyőződését, hogy az ellenséget még ebben az évben döntően megveri.

Nyilatkozatok a Balkán-Akadémiáról.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A „8 Órai Ujság“ munkatársa a szegedi Balkán-Akadémia ügyében beszélgetést folytatott a kultuszminisztérium illetékes ügyosztályában, ahol a következő információkat kapta:

— Tudomásunk van róla, hogy Szeged küldöttségileg szándékozik felkérni a kereskedelmi és kultuszminisztereket a szegedi Balkán-Akadémia támogatására.

— Az Akadémia ügye még embrionális állapotban van, mert a minisztériumban még arra nézve sem készültek el a számítások, hogy vajon a rendelkezésre álló egy millió korona elég-e az iskola felépítéséhez és fentartásához, valamint a tanári kar fizetéséhez. A tanárhiány miatt különben sem tartjuk kivihetőnek, hogy az iskola rövid időn belül felállíttassék.

— Szeged városát felkérésénél fogva nagyon alkalmas helynek tartjuk ilyen iskola felállítására.

A kereskedelmi iskolák főigazgatóságánál a következőket mondták az iskola felállításának lehetőségéről:

— A szegedi Balkán-Akadémián a török, bolgár, szerb és román nyelvek külön tanszéket kapnának. Reméljük, hogy kellő állami támogatás mellett, ami elől a miniszter sem zárkózik el, egy éven belül fel lehet állítani a szegedi Balkán-Akadémiát.

— A tanár-kérdés nem okozhat nehézségeket, mert fel lehetne használni a szegedi kereskedelmi iskolák tanári karát, ezeken kívül pedig sok kereskedelmi iskolai tanára van az országnak, akik az említett nyelveket jól bírják.

Az angol kormány vádja Amerika ellen.

BERLIN, január 23. A Wolff-ügynökség jelenti Newyorkból: Az angol nagykövet két hete jegyzéket nyújtott át az amerikai kormánynak, amelyben Anglia feltűnést keltő vádakot emel Amerika ellen, mert szándékos hanyagsággal megengedte, hogy a német összeesküvések Amerikában történjenek és alakuljanak ki. Anglia a háború után óriási kártérítési igényekkel fog fellépni Amerikával szemben. Ez a jegyzék a newyorki jelentés szerint Anglia részéről saikkhuzás, amellyel meg akarja előzni Amerikának Angliával szemben támasztott óriási kártérítési igényeit, amely Angliának az amerikai kereskedelembe való beavatkozása következtében merült fel. Az amerikai igények fél uszke háromnegyed milliárdot tesznek ki.

A forrongó Oroszország.

Amsterdam, január 23. Hollandiai kereskedők, akik Oroszországból visszatértek, nyugtalanító híreket hoznak Oroszország belsejéből. Pétervárott és Moszkvában valóságos rémuralom van és egész Oroszország forrong.